

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Vår dato
11.04.2016
Dykkar dato
14.03.2016

Vår referanse
2016/3821 331.1
Dykkar referanse

Austrheim kommune,
Kommunehuset,
5943 Austrheim

AUSTRHEIM KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2016 og økonomiplan, vedteke i kommunestyremøte 17. desember 2015.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, liggja føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentlig gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det er lagt opp til auke i skatteøyret for kommunane frå 11,35 prosent i 2015 til 11,8 prosent i 2016.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 88.068.000,- i skatt på eige og inntekt for 2016.

I 2015 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 6,0 prosent. Det er i statsbudsjettet rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2015 til 2016 med 6,0 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2015 var 109,7 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføring til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 prosent av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 prosent av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt og statleg rammeoverføring, etter fråtrekk for inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 167,7 mill.

Inntektsprognosen for 2016 er no oppdatert med endelege innbyggjartal per 01.01.2016 og innkomen skatt i 2015. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2016. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2015.

Dei budsjetterte frie inntektene er i samsvar med den førebelse inntektsprognosen, som byggjer på vedteke statsbudsjett.

Det vil vere stor uvisse knytt til den faktiske skatteutviklinga i år, både lokalt og nasjonalt. Kommunen må om nødvendig redusera budsjetterte frie inntekter i samband med budsjettrevisjon. Det er viktig at dei budsjetterte inntektene er på eit realistisk nivå for å unngå nye underskot.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr. 12,8 mill. i eigedomsskatt for 2016. Innkomen eigedomsskatt i 2015 var om lag kr. 12,6 mill. Takstgrunnlaget for eigedomsskatt er auka for 2016.

Eigedomsskatt blir vidareført frå 2015 til 2016 med sju promille på verk og bruk. Det er vedteke utviding av eigedomsskattegrunnlaget i 2017 til også annan næringsseigedom. Det er også gjort vedtak om taksering med sikte på å kunne innføra eigedomsskatt på bustader og fritidseigedomar i 2017.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er i statsbudsjettet 2,7 prosent. I dette inngår pårekna lønsvekst også med 2,7 prosent.

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen tilrår kommunane at dei ordinære avdraga minst er på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 7,4 mill. i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån). Kommunen oppfyller med det det tilrådde minstenivået. Kommunen legg opp til kvart år å betale ordinære avdrag med minst 3,5 prosent av lånegjelda.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndekning av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Netto driftsoverskot i budsjettet er kr. 3,8 mill. Det er i hovudsak planlagt sett av til fond for premieavvik pensjon, samt eigenkapitalinnskot KLP.

Kommunane er i tidlegare år tilrådd å ha eit netto driftsoverskot i prosent av driftsinntektene på minst tre prosent, basert på prinsippet om formuebevaring. Momskompensasjon frå investeringar har til og med 2013 vore inntektsført i driftsrekneskapen. Frå og med 2014 blir momskompensasjonen frå investeringar i staden inntektsført direkte i investeringsrekneskapen.

På denne bakgrunn reduserte Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi i sin rapport frå november 2014 det tilrådde nivået for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, frå 3 prosent til 1 $\frac{3}{4}$ prosent for kommunane generelt. (For fylkeskommunane er det tilrådd eit høgare nivå som følgje av ansvar for tidlegare riksveggar).

Fylkesmannen si vurdering er at netto driftsoverskot bør vere noko høgare enn 1 $\frac{3}{4}$ prosent av driftsinntektene for å kunne handtere svingingar i inntektene og for å ha stabilitet i tenestene.

Kommunen hadde eit meirforbruk i rekneskapen for 2014 med i overkant av kr. 5,1 mill. I kommunestyremøte 20. mai 2015 er det gjort vedtak om å nytta av disposisjonsfondet til å dekkja meirforbruket frå 2014. Kommunen har nesten ikkje noko disposisjonsfond igjen etter dette.

Kommunen hadde eit netto driftsunderskot for 2015 med om lag kr. 7,8 mill. Etter netto avsetjing er det eit meirforbruk i rekneskapen for 2015 med kr. 8,2 mill.

Kommunen må gjere vedtak om inndekningsplan for meirforbruket frå 2015-rekneskapen. Dersom inndekningsplanen går utover 2017, vil kommunen bli registrert etter kommunelova § 60 for særleg godkjenning og kontroll (Robek). Dersom kommunen ikkje gjennomfører vedteke inndekningsplan i rekneskapa for 2016 og 2017, vil kommunen også bli registrert etter dei avlagde årsrekneskapa for kvart av desse åra.

Vi tilrår ikkje å fordela underskotsinndekninga over meir enn to år, det vil seie utover 2017. Kommunen bør i samband med budsjettrevisjon innarbeide ein del av underskotsinndekninga allereie i år. Kommunen bør ikkje utsetje heile inndekninga til 2017. Underskotsinndekninga må bli finansiert av netto driftsoverskot og ikkje med bruk av kapitalinntekter frå t.d. sal av eigedom.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2016 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr. 11 $\frac{1}{4}$ mill. Den største investeringa i år er i Kaland skule.

I tillegg kjem låneopptak til vidareutlån med kr. 0,5 mill.

Investeringane er i hovudsak planlagt finansierte med ordinært låneopptak (kr. 7,8 mill.) og sal av eigedom (kr. 2,9 mill.).

Vi har rekna ordinær langsiktig gjeld per 31.12.2014 for kommunane samla i fylket, utanom Bergen, til kr. 69.840,- per innbyggjar. I dette talet er ikkje pensjonsforplikting medrekna. Det tilsvarande talet for kommunen er kr. 82.500,-.

Det generelle gjeldsnivået for kommunane i landet har auka og nivået må bli vurdert som høgt. Kommunane samla i fylket, utanom Bergen, har eit gjeldsnivå som ligg noko høgare enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet si langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2014 var kr. 65.503,- per innbyggjar. Pensjonsforplikting er ikkje medrekna.

Kommunen si brutto lånegjeld ved utgangen av 2015 er rekna til om lag kr. 258,8 mill., eller kr. 90.570,- per innbyggjar.

Fylkesmannen har påpeika at kommunen har eit høgt gjeldsnivå som gjer kommunen sårbar, blant anna for ei svak inntektsutvikling. Sjølv om kommunen har gjennomført viktige investeringar, er kommunen svært sårbar på drifta i samband med sviktande inntekter. Det er komen klart til uttrykk i 2015 i lys av den svake skatteutviklinga.

Det er viktig at investeringar og låneopptak er på eit moderat nivå over tid. Kommunen bør ikkje ta opp større årlege lån enn det som blir betalt i avdrag. Det kommunen betaler i årlege ordinære avdrag bør vere som ei øvre ramme for kor mykje kommunen kan ta opp i årlege lån inntil vidare.

Oppsummering

Kommunen må om nødvendig redusera budsjetterte frie inntekter i samband med budsjett-revisjon. Det er viktig at dei budsjetterte inntektene er på eit realistisk nivå for å unngå nye underskot.

Kommunen hadde eit netto driftsunderskot for 2015 med om lag kr. 7,8 mill. Etter netto avsetjing er det eit meirforbruk i rekneskapen for 2015 med kr. 8,2 mill. Kommunen må vedta ein plan for underskotsinndekning, fordelt på åra 2016 og 2017.

Kommunen har eit høgt gjeldsnivå som gjer kommunen sårbar for sviktande inntekter. Det kommunen betaler i årlege ordinære avdrag bør vere som ei øvre ramme for kor mykje kommunen kan ta opp i årlege lån inntil vidare.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Gjenpart:

Nordhordland revisjonsdistrikt, Postboks 16, 5902 Isdalstø
Regionrådet Nordhordland IKS, sekretariatsleiar, Postboks 13, 5902 Isdalstø